

Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (VEKAM), Koleksiyoncular Derneği ve Çankaya Belediyesi iş birliği ile hazırlanan **“Ya İstiklâl, Ya Ölüm! Cumhuriyet Yolunda”** sergisi Cumhuriyet’in 100. yılında ziyaretçilerle buluşuyor.

Tarihsel araştırmalar, edebiyat metinleri, hatıratlar, dönemin orijinal belge ve fotoğrafları kaynak alınarak, kronolojik olarak hazırlanan sergi, kapladığı alan ve eser sayısı bakımından VEKAM’ın ve iş birliği yaptığı kurumların bugüne kadarki en büyük sergisi olma özelliğini taşıyor.

Sergi, Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının önderlik ettiği, işgale direnen Kuvayımillîye çeteleri, cepheye koşan Türk gençleri, cephede ve cephe gerisinde savaşan 7’den 70’e kadın, erkek ve çocuklar dâhil olmak üzere tüm halkın fedakârlığı ve Mehmetçiğin kahramanlıklarıyla, Türk halkının Millî Bağımsızlık Mücadelesi’ne ve Ankara’nın bu süreçteki rolüne ışık tutuyor.

İzleyiciler, sergi kapsamında bir kısmı daha önce Türkiye’de hiç gösterilmemiş nadide eserleri de görme imkânına erişecekler. Döneme ait birçok gündelik eşya, gazete nüshaları, gün yüzüne çıkmamış fotoğraflar, belgeler, orijinal plak ve video-ses kayıtları, sergi kapsamında ilk defa incelenebilecek. Sergiye, araştırmacılar için Ankara ve Millî Mücadele konulu 60’ın üzerinde yayın içeren tematik bir kitaplık da eşlik edecek.

Tarihe ilgili duyanlar ve sanatseverler, sergi kapsamında 30 Ekim’e kadar konser, konferans, panel, belgesel gösterimi gibi çeşitli yan etkinliklere de ücretsiz katılabilecekler. Sergi, **3-30 Ekim 2023** tarihleri arasında **Çankaya Belediyesi Doğan Taşdelen Çağdaş Sanatlar Merkezinin** tüm galerilerinde ziyaret edilebilecek.

Sergi

3-30 Ekim 2023

Çankaya Belediyesi

Doğan Taşdelen Çağdaş Sanatlar Merkezi

John F. Kennedy Caddesi No: 4, Kavaklıdere, Ankara

YA İSTİKLÂL, YA ÖLÜM! CUMHURİYET YOLUNDA

PROGRAM

6 Ekim Cuma • 18.00

Açıklamalı Dinleti

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı iş birliğiyle

İlay Çelik, ses • Ata Sivacı, gitar

Jan Nigges, barok flüt • Erdiç Yalınkılıç, ses

İsmet Karadeniz, yaylı tanbur ve refik-i rebap

Miase Örümlü, ney • Cenk Güray, cura

Abdal Sazı, divan sazı

My Lady Angora

Söz: James O'Dea, Müzik: Anna Caldwell

Çakırım Gelir Naz İle-Geleneksel Ankara Türküsü

Pembe Küçük Dudağın Söyledi Şarkımızı (Ankara Rüzgarı)

Söz, Müzik: Gündoğdu Duran

Ankara Marşı

Söz: Aka Gündüz-Mehmet Ali Ertekin, Müzik: Halil Bedii Yönetken

Boş Kalbimi Bir Hatıranın Gölgesi Bekler

Söz: Hikmet Münir Ebcioğlu, Müzik: Suphi Ziya Özbekkan

Mahur Ankara Havası (Bolşevik Şarkısı)

Söz: Aka Gündüz Bey, Beste: Udi Niko

Gerdaniye Şarkı-Ankara Medhiyesi (Anadolu Şarkısı)

Bir Gemim Var Adalara Yaslanır

Kaynak Kişi: Genç Osman, Derleyen, notaya alan: Nida Tüfekçi

Misget (Güvercin Uçuverdi)

Kaynak Kişi: Mehmet Hulusi Koçer, Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Ankara Koşması (Yürü Dilber Yürü)

Kaynak Kişi: Ünal Türkbek, Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

7 Ekim Cumartesi • 15.00

Panel

Koleksiyoncular Derneği

Sermet Atacanlı

“Çöküşten Cumhuriyete:

Bir İmparatorluğun Sonu, Bir Cumhuriyetin Kuruluşu”

Prof. Dr. Cüneyt Akalın

“Dünyayı Sarsan Türk Devrimi”

Em. Albay Kadim Koç

“Kurtuluş Savaşında Sakarya Savaşı ve Ankara”

Korkut Erkan

“Asi Komutan ve İsyankar Şehir:

Mustafa Kemal Paşa ve Ankara”

11 Ekim Çarşamba • 19.00

Belgesel Gösterimi ve Söyleşi

İnönü Vakfı iş birliğiyle

“Lozan 1923 Olmak ya da Olmamak”

Yönetmen: Kerime Senyücel

Moderatör: Hayri Çelebi

Özet: “Lozan 1923 Olmak ya da Olmamak”, 23 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Barış Antlaşması'nın yüzüncü yılı için İnönü Vakfı tarafından hazırlanmış bir belgeseldir. Yenilginin sembolü Sevr'den Lozan'a yeni bir ülkenin kuruluşuna giden yolu aktaran belgeselin tarihi akışı, Lozan delegasyonunun başkanı Dışişleri Bakanı İsmet İnönü'nün anıları temel alınarak, değişik ülke ve kurum arşivlerinden elde edilen belgelerle anlatılmaktadır. Belgesele röportajlarıyla konuk olanlar ise Prof. Dr. Bilsay Kuruç, aynı zamanda danışman ve metin yazarı da olan Prof. Dr. Seçil Akgün ve Prof. Dr. İlber Ortaylı'dır. Özgün müziği Derya Köroğlu'na ait olan belgeselin tümü 3 bölüm halinde ve 1,5 saat sürmektedir.

21 Ekim Cumartesi • 15.00

Konferans

Prof. Dr. Emine İnanır

Yevgeni Lansere'nin “Ankara'da Bir Yaz 1922”

Adlı Çalışmasında Ankara İzlenimleri

Özet: Dönemin Sovyet Rusya'sı Ankara Büyükelçisi olarak görev yapan S.İ. Aralov'un daveti üzerine ressam Yevgeni Y. Lansere 1922 yılında Türkiye'yi ziyaret eder. Yevgeni Yevgeniyeviç Lansere'nin 62 adet siyah-beyaz resimlerle donatılmış Ankara'da Bir Yaz 1922 adlı çalışmasının ilk sayfaları yolculuk yaptığı Karadeniz kıyıları ve Trabzon izlenimleri, İnebolu geçidi ile başlar ve Ankara'da yeni açılan Rusya Büyükelçiliği'nde kaldığı sürece, Ankara'nın renkli tasvirleri ile devam eder. Türkiye-Sovyet Rusyası ilişkilerinin olumlu yönde gelişmeye başladığı 1922 yılı aynı zamanda diplomatik krizlerinin de yaşandığı bir dönemdir. Bu nedenle Lansere, Ankara'yı Anadolu'daki kasabalardan farklı görür ve adı geçen eserinde bu kenti ve burada tanıdığı kişileri birleştirici ve uzlaştırıcı yönlerini ile yansıtmaya çalışır.

28 Ekim Cumartesi • 15.00

Konferans

Doç. Dr. Hilmi Bengi

Cumhuriyet Yolculuğunun Habercisi: Anadolu Ajansı

Özet: Özellikle Birinci Dünya Savaşı öncesinde etki alanı itibarıyla kendi sınırlarını aşan ve uluslararası bir nitelik kazanan haber ajansları, faaliyetlerini karşılıklı iş birliği anlaşmaları çerçevesinde dünyayı paylaşarak yürüttüler. Osmanlı toprakları, Mısır ve Belçika hem Havas'ın hem de Reuter'in ortak alanı sayılmıştı. Birinci Dünya Savaşı öncesinde dünya haberleri ağırlıklı olarak Havas Ajansı'ndan kullanılıyordu.

İlerleyen dönemde Osmanlı Devleti bünyesinde ajans girişimleri oldu. XIX. yüzyılın sonlarında Agence Commerciale de Turquie (Türkiye Ticaret Ajansı) ve XX. yüzyılın başlarında Agence Ottomane (Osmanlı Ajansı) adındaki haber ajansları faaliyet gösterdi. Agence Ottomane, 1911'de Osmanlı Telgraf Ajansı adı altında yeniden yapılandı. Osmanlı Telgraf Ajansı'nın 1914 yılında kapanmasının ardından Erzurum Mebusu Hüseyin Tosun Bey tarafından Osmanlı Millî Telgraf Ajansı kuruldu. Birinci Dünya Savaşı'nın seyri değişince etkin olamadı ve bir süre sonra kapandı. Birinci Dünya Savaşı sırasında Alman Wolf ajansına bağımlı kalan Osmanlı, İstanbul'un işgalinden sonra yeniden Havas ve Reuter'in etki alanına girdi. Kapanan Osmanlı Milli Telgraf ajansının yerine Türkiye Havas Reuter adlı İstanbul merkezli bir ajans kuruldu. Ancak sözde millî bir statüde kurulan bu ajans, Millî Mücadele aleyhinde yayınlar yaptı. Bunun üzerine Hey'et-i Temsiliye Reisi Gazi Mustafa Kemal'in talimatıyla 6 Nisan 1920'de Anadolu Ajansı (AA) kuruldu. Ajans, başta TBMM'nin kuruluşu olmak üzere önemli gelişmeleri iç ve dünya kamuoyuna duyurdu. Cephelerden gelen haberler AA kanalıyla yansıtıldı. Lozan görüşmelerini yerinde takip eden Ajans, Cumhuriyet'in kuruluşunu da tüm dünyaya duyurdu. Cumhuriyet yolculuğunun en önemli haber kuruluşu olan Anadolu Ajansı 1925 yılında Anonim Şirket oldu. Haber yolculuğunda bir asrı geride bırakan Ajans, anonim şirket yapısını bugün de sürdürüyor.

29 Ekim Pazar • 13.00

Çizim Etkinliği

Urban Sketchers Ankara

Yan etkinlikler, Çankaya Belediyesi Doğan Taşdelen Çağdaş Sanatlar Merkezi Sabahattin Ali Konferans Salonu'nda ücretsiz olarak gerçekleştirilecektir.